

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**72-ої наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету,
присвяченої 90-річчю
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»**

Том 1

21 квітня – 15 травня 2020 р.

Полтава 2020

ТЕЛЕСКОПІЧНІ НЕОЛОГІЗМИ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: СТРУКТУРА І СЕМАНТИКА

1. Неологізми сучасної англійської мови, які є невід'ємним атрибутом її лексичної системи, що динамічно розвивається, можуть утворюватися шляхом компресивного словотвору за рахунок скорочення однієї або двох чи більше вихідних основ.

2. Проявом компресивного словотвору є такий спосіб, як контамінація або телескопія. Багатоплановість і термінологічна новизна цього мовного явища обумовлює наявність цілого синонімічного ряду на позначення одиниць, що утворюються за його допомогою, серед яких, зокрема “телескопічні слова/найменування”, “слова-злитки”, “слова-гібриди”, “слова-портмоне”, а також свідчить про актуальність дослідження телескопії в сучасній лінгвістиці (див. роботи Омельченко Л.Ф. [2], Шутової М.О. [3], Bryant M. [4] та ін.).

3. В цьому дослідженні на матеріалі 304 телескопічних неологізмів, відібраних шляхом суцільної вибірки з тлумачних і перекладних лексикографічних джерел, базовим серед яких став англо-український словник неологізмів «Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття» [1], здійснено спробу комплексного дослідження структури і семантики неологізмів-телескопізмів сучасної англійської мови.

4. В результаті дослідження словотвірних особливостей неологізмів, що аналізуються, було виділено 4 основні їхні типи, а саме: 1) телескопічні слова, утворені шляхом накладання фрагментів на стику двох і більше усічених вихідних слів (130 одиниць, 43%), напр.: *brandalism* ‘нівечення екстер'єру будівель та естетичного вигляду міста різними рекламними щитами’ ← *brand* ‘марка’ + *vandalism* ‘вандалізм’ (елемент, що накладається – **-and-**); 2) телескопічні неологізми, що складаються з двох і більше усічених компонентів (74 одиниці, 24%), напр.: *theocon* ‘консерватор, який проповідує ідеї про важливість релігії в політиці країни’ ← *theological* ‘богословський’ + *conservative* ‘консервативний’; 3) телескопічні неологізми, що складаються з повного першого і усіченого другого компонентів (62 одиниці, 20%), напр.: *awfulsome* ‘такий, який об'єднує жахливе з побожним’ ← *awful* ‘жахливий’ + *awesome* ‘дивовижний’; 4) телескопічні неологізми, що складаються з усіченого першого і повного другого компонентів (38 одиниць, 13%), напр.: *Engnet* ‘сектор англійської мови в Інтернеті’ ← *English* ‘англійська мова’ + *net* ‘мережа’.

5. В результаті семантичної класифікації одиниць, що розглядаються,

було виокремлено наступні типові значення:

1) для телескопізмів-іменників – явища й поняття (у різних сферах людської діяльності), живі істоти (найменування людей і тварин), предмети, місця, стани, напр.: *acrobsession* ‘надмірне захоплення акронимами’, *slanguist* ‘мовознавець, який займається сленгом’; *jumbrella* ‘великий навіс, балдахін над двором ресторану, бару’, *megaversity* ‘великий університет, в якому навчаються багато тисяч студентів’;

2) для телескопізмів-прикметників – характеристики а) людини за певними ознаками (соціальним статусом, психологічними й емоційними особливостями), напр.: *divorserated* ‘розлучений з дружиною або живе окремо від сім’ї’; б) поняття або явища (за приналежністю до тієї або іншої сфери людської діяльності), напр.: *tradigital* ‘створений шляхом об’єднання традиційної і сучасної техніки’;

3) для телескопізмів-дієслів – розумове сприйняття, фізичний вплив, міжперсональна комунікація і переміщення в просторі, напр.: *to jalk* ‘займатися фізкультурою, об’єднуючи легкий біг з пішим ходом’, *to politickle* ‘брати участь у політичних дискусіях, виявляючи гарне почуття гумору’.

7. Семантична неоднорідність телескопічних неологізмів англійської мови, яка є наслідком їхньої структурної неоднорідності, виражається в наявності в системі цих одиниць так званих “гібридних” найменувань, що поєднують у своїй семантиці значення їх складових компонентів та, відповідно, сфери людської діяльності, до яких вони відносяться, напр.: *infonomics* ‘галузь економіки, яка пов’язана з інформаційними технологіями’, *culturnomics* ‘залежність економіки від особливостей культури певної країни (історії, менталітету населення, релігії та політики)’.

Література

1. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття: англо-український словник. Словник. Вінниця: Нова книга, 2008. – 230 с.

2. Омельченко Л.Ф. Телескопічні слова сучасної англійської мови та їх структурно-семантична характеристика / Л.Ф. Омельченко // Збірник Львівського університету. Серія «Іноземна філологія» – Львів, 2003. – Вип. 2. – С 15-54.

3. Шутова М.О. Неологізми в сучасній англійській мові / М.О. Шутова // Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Серія Філологія. Педагогіка. Психологія. – 2010. – Вип. 21. – С. 79-85.

4. Bryant M. Blends Are Increasing / M. Bryant // American Speech. – 1974. – Vol. 49. – No. 3/4. – P. 163-184.